

Zvláštnosti organizace spojení motostřelecké divize

Major Jaroslav Neuvirth

Rozhodující význam v útočném boji svazku v horském a zalesněném terénu má pevné, organizované a přímé velení velitelem a štábem svazku.

Vzhledem k složitosti vševojskového boje a náročnosti na organizaci a řízení jednotek je třeba dovedně využívat všech forem spojení a spojovacích prostředků, které má spojovací náčelník k dispozici. V některých případech budou informace o jednotkách a útvarech, působících na jednotlivých směrech a doručování bojových úkolů, spočívat v nejjednodušších spojovacích prostředcích (spojkách, styčných důstojnických, popř. na vrtulnicích).

Velmi členitý a zalesněný terén podstatně ovlivňuje zřizování míst velení, které je nutné rozmísťovat v skrytých místech, zabezpečujících maximální maskování a ochranu proti ZHN (podél komunikací v blízkosti křižovatek s možností rychlého výjezdu a na místech umožňujících zabezpečit v maximální míře velení technickými pojítky). Rozmísťování míst velení v horském terénu má kladné i záporné stránky. Jednak umožňuje vybudovat dobrou ochranu proti atomovým zbraním a jiným prostředkům hromadného ničení, obranu pak možno zabezpečit menšími silami, a umožňuje částečné přístřeší před povětrnostními vlivy, jednak klade velké nároky na bojové zabezpečení štábu a ochranu proti nepřátelským záškodnickým nebo diverzním skupinám. Dochází k nahuštění vozidel na malých prostorech, což dává možnost současného vyřazení z provozu velkého počtu vozidel i malými nepřátelskými silami. Horský a zalesněný terén vyžaduje rovněž správné a účelné rozmísťování spojovacích prostředků především na místech velení. V každém případě skupina krátkovlnných rádiových stanic musí být rozmístěna na výhodném místě jak z hlediska šíření elektromagnetických vln, tak i z hlediska ochrany proti nepřátelskému průzkumu. Je nutné, aby rádiové vozy velitelů pluků, styčných důstojníků přijíždějících na VS byly rozmístěny na vzdálenost nejméně 1—2 kilometry.

Přemísťování velitelských stanovišť je třeba předem zplánovat a sladit s celým průběhem bojové činnosti a možnostmi zabezpečení spojení v novém prostoru. Přemísťovat VS je nutné po upravených a prozkoumaných osách tak, aby nedošlo k odtržení všech míst velení od vojsk. Proto se v horském a zalesněném terénu vzdálenosti míst velení od bojujících jednotek zkracují vzhledem k nepřehlednosti terénu a ztížené situaci při udržování nepřetržitěho spojení.

Horský terén má podstatný vliv na organizaci a zabezpečení spojení především s vojsky na samostatných směrech. Vliv a stínící účinek horských hřbetů na šíření elektromagnetických vln ztěžuje organizaci a udržování nepřetržitěho rádiového a směrového spojení.

Linkového spojení lze používat jen na místech velení k budování přípojek od rádiových nebo směrových stanic.

Pohyblivá pojítka najdou značné uplatnění a v některých případech budou jediným druhem spojení.

V rádiovém spojení bude vzhledem k odlišnosti organizace míst velení položen hlavní důraz na spojení mezi místy velení. Časté změny bojové sestavy nutně vyžadují manévr spojovacími prostředky, rychlé přeladování rádiových stanic z jedné sítě do druhé, změna v podřízenosti rádiových sítí apod. Do velitelských rádiových sítí je třeba začleňovat i rádiové stanice pomocného VS. Ōsvědčilo se převádět na samostatné rádiové směry útvary bojující na hlavním směru nebo vyváděné na čáru zasazení. Zvláštní pozornost je třeba věnovat organizaci rádiové sítě technického zabezpečení, do které je třeba začlenit rádiovou stanicí havarijní skupiny.

Nejvýhodněji je zabezpečeno rádiové spojení, umísťují-li se rádiové stanice na vyvýšených a nezalesněných místech.

Nejpoužívanějším způsobem organizace rádiového spojení bude velmi krátkovlnné rádiové spojení s výhodně umístěnými pohyblivými retranslačními místy (PRM). Zkušenosti ukázaly, že PRM je třeba umísťovat na svahy dominant, které nejsou zalesněné, s dobrými přístupovými cestami. V každém případě je však nutné volit stanoviště tak, aby bylo vždy skryto (maskováno) před nepřátelským průzkumem všeho druhu. Takto umístěná retranslační místa zabezpečí nepřetržitost kvalitního spojení v celém pásmu divize i na celou hloubku boje. Kromě toho tímto způsobem lze zabezpečit spojení i do hlubokých údolí.

Vzhledem k náročnosti umísťování retranslačních míst na svazích hor je nejlépe vysílat je do určených prostorů současně s průzkumnými skupinami, které jednak vytvoří doprovod, jednak pomohou převézt zdroje. Nejčastějším způsobem přemísťování PRM bude přesun po určené ose na vlastním území. I zde je však třeba předvídat časté střetnutí s nepřítelem, který bude rovněž využívat vyvýšeniny, svahy a hřbety hor pro své spojení.

Používání krátkovlnné retranslace popř. tranzitu nedává dosud uspokojivé výsledky, ani nezrychluje velení, naopak ztěžuje organizaci a hlavně manévrovost rádiového spojení. Rovněž předávání zpráv je poměrně zdlouhavé a tím pro velitele nedostačující.

Využívání leteckých retranslačních míst (LRM) v horském terénu lze uskutečnit jen v relacích vzhledem k omezené možnosti použití letadel a vrtulníků. S leteckými retranslačními místy lze počítat jen jako s nouzovými prostředky na některých směrech.

Směrové spojení v horském terénu na stupni divize bude plnit tytéž úkoly jako v normálním členitém terénu, tj. bude zabezpečovat spojení s hlavním důrazem na místa velení. V jednotlivých případech na čarách zasazení i pro spojení s podřízenými. Na základě zkušeností, vzhledem k rychlému tempu útoku je možné maximálně využít jen středních směrových stanic, a to hlavně v součinnosti s velmi krátkovlnnými stanicemi. Využití malých směrových stanic je minimální především (pro jejich váhu a potřebu dopravních prostředků a pro jejich omezené spojovací možnosti). Dovedné využívání směrového spojení, hlavně v součinnosti s ostatními spojovacími prostředky (velmi krátkovlnnými rádiovými stanicemi), vytváří bezpečnou a pružnou divizní spojovací soustavu. Jde o organizaci komplexního spojení, které však vyžaduje velmi dobrou organizační a technickou připravenost velitelského sboru a dobře vycvičené obsluhy technických pojítek.

Zvláštní význam mají pohyblivá pojítka a signální pojítka, která jsou v některých případech základními spojovacími prvky, hlavně na nižších velitelských stupních.

ských stupních. Využití pohyblivých pojítek je třeba plánovat nejen podle situace, ale i stavu a charakteru komunikací.

V horském a zalesněném terénu najdou své uplatnění i spojovací vrtulníky, které budou využity k přepravě směrových a styčných důstojníků, k přímému velení podřízeným velitelům a štábům útvarů, bojujícím odtržené od hlavních sil nebo za pronásledování. V každém případě je nutné tyto vrtulníky vybavit vhodnou rádiovou stanicí, která umožní veliteli přímý vstup do rádiové sítě velitele podřízeného útvaru. S vrtulníky ve vzduchu je třeba rovněž udržovat nepřetržité spojení (vstupem do rádiové sítě velení PRM, popřípadě velitele divize). Organizace zvláštní rádiové sítě není nutná.

Závěrem zdůrazňuji, že úspěšné velení vojskům v horském a zalesněném terénu vyžaduje, aby především velitelé působící na samostatných směrech znali důkladně zámysl a rozhodnutí velitele divize, byli dobře teoreticky i prakticky připraveni, a mohli tak v jejich smyslu pružně a samostatně řešit veškeré úkoly, spojené se zabezpečením náročného spojení a tím i velení.

